

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, grootte Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 45 centimen.

Aankondigingen, 45 centimen per

drukregel.

TONGEREN, DEN 7 JULI.

CONCORDIA.

Te rekenen van toekomende zondag zal de toegang der CONCORDIA streng verboden zijn aan alle personen die zich niet als lid der sociëteit hebben doen aannemen. Zij die verlangen er deel van te maken, zijn verzocht zich aan de commissie aan te bieden.

De jaarlijksche bijdracht der leden is bepaald op vijf franken.

Eene vrucht van 1789.

De cijfers die volgen, nemen wij over uit den *Univers*.

In 1822 waren er in Frankrijk 300 zelfmoorden, waarvan 200 voor Parijs alleen.

In 1854 waren er 900 zelfmoorden, waarvan te Parijs 700.

In 1850, 2000 en er boven.

5000 in 1860.

Thans zijn er in Parijs alleen... VIER DUIZEND. Intusschen gaat de liberale gazetten-fabriek maar goed aanhoudend voort met te zagen dat buiten de groote steden er noch verstand, noch eerlijkheid, noch beschaving te vinden is.

Stads- & provincie nieuws.

Door koninklijk besluit van den 5 juli wordt het armbestuur van Coninxheim gemachtigd om een legaat aan te nemen van 30,000 franken. Het zelfde besluit machtigt het kerkfabriek van Coninxheim om een legaat aan te nemen van 10,000 fr.

Deze legaten zijn aan beide gestichten gedaan door testament der genaamde Ida LEONARTS, weduwe van wijlen MARTINUS-LAMBERTUS VANDERMEIREN, overleden te Leuven.

Rechterlijke Kronijk.

Verleden donderdag zijn de stukken van 't proces Jaumart, op de greffie van het assisenhof der provincie Luik, neêrgelegd. De overhandiging is gedaan door den greffier van het assisenhof van Namen. Het zal waarschijnlijk M. Dubois zijn, die de debatten in deze zaak zal voorzitten. Woensdag aanstaande zal Jaumart van de gevangenis van Namen naar die van Luik overgebracht worden. Al de getuigen, welke te Namen gehoord zijn, zullen op nieuw, benevens verscheidene nieuwe getuigen, opgeroepen worden. De beschuldigings-akte blijft dezelfde.

CANARDS & POISSONS D'AVRIL.

Études sur certains aspects de la presse contemporaine, par GUILL. LEBROCCQI. Prix, 50 centimes. En vente au bureau du journal.

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ & d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois de Juillet 1874, est en vente chez M. COLLÉE. Avec carte. Prix 25 centimes.

BINNENLAND.

Dinsdag, 21 dezer, te middag, in O. L. V. Kerk te Tongeren zal er een plechtig *Te Deum* gezongen worden, ter gelegenheid der 45e verjaring van de inhuldiging van Leopold I, koning der Belgen.

— De steertster van Loggia nadert allengs de zon en de aarde, tusschen welke zij moet voorbij rijden. Zij is zichtbaar rond 10 ure 's avonds, in het noorden, onder de poolster, een weinig langs den linkerkant. Zij blijft bijna den ganschen nacht zichtbaar, maar wordt merklijk verduisterd door den helderen glans der maan; wanneer de volle maan zal voorbij zijn, zal men de komeet zeer duidelijk kunnen zien.

— De *Oijstak* schrijft een prijskamp uit: eene beknopte levensbeschrijving van Marnix van St-Aldegonde, geschikt om onder het volk verspreid te worden. Het is meer dan denklijk, dat alle de levensgeschiedenissen in den geuzenzin, dat is vervalscht, geschreven, zullen bekroond worden. Wij hopen echter dat de schrijvers, die zullen meekampen, geen zoo laffe en domme vleiers zullen zijn, en zij zich zullen herinneren, onder ander, dat Marnix de aanstoker was van de beeldenverwoesting in ons land; dat hij geen heel eerlijke rol speelde in de ontlusten; dat hij het land aan den vreemdeling wilde verkoopen; dat hij beschuldigd werd, Antwerpen aan de Spanjaarden te hebben geleverd; dat hij zoo onverdragzaam was dat hij iedereen die niet dacht zooals hij, ten vure wilde doemen. Er zijn nog andere punten die Marnix niet erg aanbevelen.

— Men schrijft uit Antwerpen :

Wat overgrote sommen heeft de laatste provinciale kiezing toch wel gekost aan de doctrinaire partij in Antwerpen ?

't Moet kolossaal zijn, dewijl men op dit oogenblik nog met eene inschrijvingslijst rondloopt, om de som bijeen te halen.

Verscheidene personen hebben daarop ingeschreven voor 200 fr., zoodat de som tamelijk hoog loopt.

De fondsen der partij Pecher-Goldschmidt-

Van der Taelen zijn echter tamelijk sterk in daling, sedert de laatste kiezing.

De inschrijving gaat langzaam, zeer langzaam vooruit — en de mannen, die gewerkt hebben, staan misschien hongerig te wachten.

Komaan, mijnheeren, houdt toch de handen zoo stijf niet op de zakken !

— Bedevaarders gingen van O. L. Vrouw van Einsiedeln naar Zurich. Bij de aankomst van den stoomboot, richtte een heer van Zurich het woord tot een oud vrouwe. — Eh wel moederken, zeide hij, de Moeder Gods is u zeker verschenen ! (*Algemeen gelach der omstanders*).

— Ja zeker mijnheer, antwoordde de bedevaarder; de Moeder Gods is mij verschenen en, niet alleen zij, maar geheel de H. Familie. Er ontbrak maar de ezel, maar hij verschijnt mij nu. (Grooter gelach der omstanders, maar deze keer was mijnheer verdwenen).

BUITENLAND.

Nederland.

Amsterdam, 5 juli.

Amsterdam is heden nacht aan een groot gevaar ontsnapt. In de loodsen die op de Schans tegenover de engelsche gasfabriek liggen, ontstond ten half twee brand. Weldra was de geheele Schans van de Rozengracht tot de Elandsgracht eene zee van vuur. De loodsen waren gevuld met bindrotting, pekt en teer, delen, dlingen, hoepels, enz. Gelukkig joeg de wind, de vlammen van de gasfabriek af. Zij sloegen over de Baangracht en staken aldaar eenige huizen aan, in welke de brand echter spoedig onderdrukt werd. De saloniakfabriek en de peerdenvillerij van Sinck werden de prooi der vlammen.

Frankrijk.

MANIFEST VAN GRAAF DE CHAMBORD. Ziehier het manifest van graaf de Chambord, zoo als dit door den *Union* van Parijs wordt afgekondigd :

Franschen !

Gij hebt de redding van ons vaderland gevraagd aan tijdelijke oplossingen, en gij schijnt op 't punt, u andermaal daaraan te willen wagen.

Elk der revolutien, sedert 80 jaren opgekomen, is een schitterend betoog geweest van het monarchiek gevoelens des lands.

Frankrijk heeft het koninkdom noodig. Mijne geboorte heeft mij tot uwen Koning gemaakt. Ik zou te kort schieten aan den heiligsten mijner plichten, indien ik geene uiterste poging waagde om de barcel der vooroordeelen, die mij nog van u scheidt, om te werpen.

Ik ken al de beschuldigingen, tegen mijne politiek, tegen mijne houding, mijne woorden en daden ingebracht.

Tot zelfs mijne stilzwijgendheid dient tot voorwendsel van onophoudelijke uitvallen. Zoo ik ze sedert verscheidene maanden onderhield, was het alleen omdat ik de zending van den beroemden soldaat, wiens degen u beschermt, niet moeilijker wilde maken.

Maar heden, in tegenwoordigheid van zooveel opeengeroepen dwalingen, van zooveel verspreide leugens, van zooveel bedrogen eerlijke lieden, is de stilzwijgendheid niet meer mogelijk.

De eer vordert van mij eene krachtige protestatie.

In de maand oktober laatstleden verklarende, dat ik bereid was de keten onzer lotsbestemmingen heraan te knoopen en het geschokte gebouw onzer nationale grootheid herop te bouwen, met de medewerking van al de rechtzinnige lieden, zonder onderscheid van rang, van oorsprong of partij.

Bevestigende dat ik niets terug trok der verklaringen, zonder ophouden sedert 50 jaren, in de officieele en afgezondende dokumenten vernieuwd, die in aller handen zijn, rekende ik op het spreekwoordelijke vernult van ons geslacht en op de klaarheid van onze taal.

Men heeft geveinsd te verstaan, dat ik de koninklijke macht boven de wetten plaatste, en dat ik, ik weet niet welke gouvernementele combinatiën droomde of willekeur en absolutism grond. Neen ! De kristene en fransche monarchie is in zijne wezenlijkheid zelf eene gematigde monarchie, die niets heeft te ontleenen aan die gouvernementen van avontuur, welke gouden bergen beloven en naar den afgrond leiden.

Deze gematigde monarchie bevat het bestaan van twee Kamers, waarvan de eene door den vorst in bepaalde categoriën, en de andere door 't volk, volgens de door te wet geregeldde wijze van stemmen, benoemd wordt. Wat kan men hier de plaats voor willekeur vinden ?

De dag dat wij gezamenlijk voor de belangen van Frankrijk zullen mogen werken, zult gij leeren hoe de eendracht van Volk en Koning aan de fransche monarchie toegelaten heeft, gedurende zooveel eeuwen, de pogingen te verijdelen van hen, die slechts tegen den Koning worstelen om het volk te beheerschen.

Het is niet waar, te zeggen, dat mijne politiek niet overeenkomt met de wenschen van het land.

Ik wil eene herstellende en sterke macht. Frankrijk wil het met mij, zijn belang voert het er toe, zijn instinkt eischt het. Men zoekt ernstige en duurzame bondgenootschappen; iedereen verstaat,

dat de traditioneele monarchie alleen ons die kan geven.

Ik wil in de vertegenwoordigers der natie wakkerere helpers vinden, voor het onderzoek der kwestien, aan hun toezicht onderworpen, maar ik wil die vruchteloze worstelingen in het parlement niet, waar de vorst al te dikwijls onmachtig en verzwakt uitkomt; en indien ik de formul verwerp uit den vreemde ingevoerd, en welke al onze nationale overlevering verstoot, met zijnen Koning, die regeert en niet bestuurt, dan nog gevoel ik mij in volkomene gemeenschap met het verlangen der groote meerderheid, welke niets van deze fiktien begrijpt, welke van deze leugens vermoed is.

Franschen !

Ik ben heden gereed, zooals ik gisteren was. Het Huis van Frankrijk is rechtzinnig, loyaal, verzoenuad. Schaart u, vertrouwend, achter hetzelve.

Er kome een einde aan onze verdeeldheden, om enkel en alleen te denken aan de kwalen van het Vaderland ! Heeft het niet genoeg geleden ? Is het geen tijd om het zijn eeuwenoud koninkdom, den voorspoed, de veiligheid, de waardigheid, de grootheid, en gansch dien stoet van vruchtbare vrijheden weer te geven, die gij zonder dit nooit bekomen zult ?

Het is een groot werk, maar, met Gods hulp, kunnen wij het volvoeren.

Dat iedereen, in zijn geweten, de verantwoordelijkheid van het oogenblik overwege en nadenke over de strenge uitspraak der geschiedenis.

2 Juli 1874.

HENDRIK.

In sommige meening zal ongetwijfeld voor Frankrijk de gouden eeuw aanbreeken, de eeuw, waarin de leeuw stroo eet en de wolf kool plant, nu de militaire overheden het besluit hebben genomen om het talud der vestingen en forten niet langer met gras te laten begroeien, maar tot het verbouwen van moesgroenten te bezigen, met dat werk aan de soldaten op te dragen. Die terreinen zijn uitgestrekt genoeg, om daarop op belangrijke schaal jonge groenten en vruchten te teelen. Men wacht hiervan een dubbel uitslag. Allereerst een aangenaam tijdsverdijs voor den soldaat, die dikwijls met ledige uren geen weg weet, maar ook eene belangrijke verbetering in de voeding der troepen, die nog vaak zeer veel te wenschen overlaat.

Duitschland.

ZONDERLING GEVAL.

Dezer dagen gebeurde te Gladbach een verschrikkelijk feit, hetwelk eene opschudding te weeg bracht, die gemakkelijk te begrijpen is.

Een rijke doctrinaar, lid der vrijmetselarsloge, had den godsdiensthaat zoover gedreven, dat hij eene paauzelijke kleeding had doen vervaardigen voor zijnen hond.

Zoodra hij het dier deze kleederen had aange-trokken, werd het plotseling razend, wierp zich op zijnen meester, en bracht hem verscheidene beten toe.

De gebetene is naar Bonn vervoerd, waar hij door professors der universiteit verpleegd wordt.

Spanje.

DE VELDSLAC VAN 28 JUNI.

Belangrijke bijzonderheden.

Maarschalk Concha had in den morgen van 25 juni Laraga verlaten, aan het hoofd van zijn leger. Aan het korps, aangevoerd door Martinez Campos, was den last opgedragen om eene snelle beweging op Oteisa te bewerken en daar zijne troepen te verdeelen, om er een deel van binnen Lorca te werpen, door over den bergtop van San-Cristobal te trekken.

Die schielijk uitgevoerde beweging verraste de Carlisten, welke achteruit trokken tot Chavarra, op den rechteroever van den Ego en San Blas, waar de eerste heuvels van Monte Jurra zich verhieven. De positiën van Legardeta, Molina, Navarro en Noveleta werden insgelijks zonder den minsten tegenstand ontruimd.

De sterke carlistische positiën, welke Villatuerta, Montalvan, Arandigoyen, Lacar en Murugaren beheerschen, werden door de republikeinsche troepen ontweeken en het derde korps zette zijne omsingelende beweging voort, zoodat de verschillende troepen den 26 's avonds gelegerd waren in de dorpen van Lorca, Lacar. Alzo en eenige andere door hen bezette positiën.

In den nacht tusschen 26 en 27 brak een hevige onweer los en eerst in den namiddag van 27, rond 5 ure 's avonds, stelde het republikeinsch leger zich in beweging en bezette opvolgens de dorpen Murillo, Zabal en Leraun, benevens de hoef Santingo en Abarzuza. Deze laatste plaats was ten hoogste drie kilometers van Estella verwijderd, maar van de stad gescheiden door hooge heuvels, welke duchtig versterkt en door acht bataillons Carlisten verdedigd werden. Ondanks het slechte weder, was maarschalk Concha er dus in gelukt de Carlisten in een engen kring rond Estella samen te dringen.

Tusschen Zabal en Estella, dat is aan den voet van het Abarzuza gebergte, neemt de beek Salado haren oorsprong. Hare bedding is diep en zij loopt snel door Allor, Lacar en Lorca, vanwaar zij zich te Deandion, een weinig boven Mendigorria, in

den Arga werpt. Tusschen die beek en het dorp Bearin, ten noord-oosten van Estella had de bloedige strijd van 28 juni plaats.

De Carlisten werden gelijktijdig aangevallen langs Villatuerta, Gorocin en Arandigoyen ten westen, Abarzuza ten noorden, Morentino en Mumauro ten zuiden, zoodat zij zich dus verplicht zagen al hunne strijdbare mannen op de bedreigde punten te vereenigen, ten einde hunne laatste linie zoolang mogelijk ongeschonden te bewaren, om een gunstigen aflocht te behouden.

Het republikeinsch leger dacht reeds binnen Estella te zijn en viel met ongewone dapperheid aan. Tusschen Zabal en Bearin ligt het dorp Muro, waar vier bataillons Carlisten een hardnekkigen tegenstand boden aan de woedende aanvallen van acht bataillons republikeinen en deze tweemaal terug sloegen.

Eensklaps werd hierdoor Muro het hoofdpunt van verdediging en aanval. Een derde verwoede aanval der republikeinen was even vruchteloos, de gouvernementstroepen weken vluchtend terug en maarschalk Concha reed vooruit, om den wankelenden moed zijner manschappen op te beuren. Hij werd doodlijk getroffen door twee kogels.

Van dat oogenblik af maakte zich de moedeloosheid meester over het republikeinsch leger. Vruchteloos poogde de bevelhebbers een anderen aanval te beproeven; de soldaten weigerden te gehoorzamen en allen namen vol schrik de vlucht. Het heeft weinig gescheeld of het geheele leger zette het zich op een loopen en liet zijne aanvoerders in brand.

De aflocht werd geblazen en onder de bescherming der artillerie, die vreeslijk tegen de carlistische positiën vuurde, konden de troepen zonder wanorde terug keeren naar hunne oude positiën.

Het verlies der republikeinen is niet gekend; maar alles doet veronderstellen dat dit veel aanzienlijker is dan dat der Carlisten.

Wie kan nu de uitkomst van den veldtocht nog voorzien? Maarschalk Concha is niet meer en met hem is het vertrouwen van het leger, de geestdrift der soldaten gestorven. Generaal Zaballa volgt hem op, maar deze mist zijne kundigheid en bezit noch de voorzichtigheid, noch den hoogen krijgsroem, noch de vaste politieke overtuiging van zijnen voorganger.

Manuel Guttierrez de la Concha, markies del Duero, was misschien de laatste ster, waarop de republiek hare hoop bouwde. Het republikeinsch leger verliest in hem zijn eenige generaal en de dapperste zijner soldaten.

Zwitserland.

Men kan zich een denkbeeld vormen van de duurte der bouwgronden op den Riga, wanneer men de volgende cijfers in aandacht neemt: de grond, waarop het nieuw hotel van den *Riga-Kahn* gebouwd is, heeft 200,000 fr. gekost; dit op den *Rigistuffel*, 60,000 fr.; dit op den *Rigifirst*, 47,000 fr. De gemiddelde oppervlakte dezer gronden is van 12,000 vierkante voeten.

DYNAMIET-ONTPLOFFING.

Verledene week, terwijl de werklieden der putten van den ijzeren weg, te Montmelon, rustighielden, had er een ontploffing plaats, van eene kas buskruit en eene hoeveelheid dynamiet.

Een der werklieden werd 50 meters weg weg-geworpen, een ander werd het hoofd van het lichaam gescheiden en een derde werd het hoofd verbrijzeld.

Twee dezer ongelukken zijn naar het gasthuis van Porrentruy kunnen gebracht worden, doch bevinden zich in bedenkelijken toestand.

Amerika.

New-York, 5 juli.

Het verslag der maand juli van de katoenmarkt te New-Orleans, zegt, dat de katoenogst tamelijk veel vertraagd is. Het weer is weinig gunstig.

Politiek overzicht.

De lijdendienst van maarschalk Concha heeft eergisteren te Madrid plaats gehad.

Het republikeinsch gouvernement heeft eene jaarwedde aan zijne kinderen toegestaan, en bevelen zijnen degen in het museum te plaatsen.

Men zegt dat de laatste woorden van den maarschalk waren :

« Ik sterf in de voorwacht ; » hij zou ze uitgesproken hebben in het vallen van zijn paard.

Zijn opvolger, generaal Zabala, en het opperhoofd van den staf, die hem vergezelt, generaal Moriones, doen van zich nog niet spreken.

De officieuse drukpers doet al wat zij kan om ze te helpen, en Havas poogt de openbare denkwijze tegen de Carlisten op te tekken, met ze te beschuldigen, allerlei wreedheden op de gekwetsten uit te oefenen. Maar deze pogingen om de soldaten, die als leeuwen voor den godsdienst en de verdediging hunner haardsteden vechten, met moordenaars te vergelijken, kan enkel de woede en den haat toonen, die de revolutionaire partij bezit, wier soldaten al de dorpen rondom Estella in vuur en in bloed gezet hebben.